

Bucskó Dóra 2.b

Curpás Bence 2.b

Dani Alexandra 2.b

György Kata 2.b

Jován Richárd 2.b

Józó Marcel 2.b

Kovács Attila 2.b

Rác Tamás 2.b

MIÉRT LETT MÁTYÁS KIRÁLY ZSOLDOS HADÁNAK NEVE FEKETE SEREG?

Hunyadi Mátyás (1458-1490) híres zsoldos haderejének ez az elnevezése, bármily hihetetlen is, a nagy király életében sohasem fordult elő. Bizonyíthatóan csak az 1490-es évek elején, azaz jóval halála után találoztunk a “fekete sereg” megjelöléssel, s ez az elnevezés úgy látszik olyan találónak, sikeresnek bizonyult, hogy mind a mai napig megőrizte a köztudat.

Azóta számtalan elképzelés született már a seregnév magyarázatára, de közülük csak kettő olyan akad, amely igényt tarthat a történelmi tényekkel való alátámasztásra is.

Lássuk hát az elsőt, amely éppen Mátyás halálával magyarázza a fekete jelzöt. A zsoldoskatonák ugyanis szerették királyuk halálának hírére az akkori szokásnak megfelelően vállukat széles fekete gyászszalaggal övezték, így kifejezve fájdalmukat. Állítólag talán ezért kapta a fekete sereg nevet 1490 tavaszától Mátyás hadereje.

A másik teória Mátyás egyik zsoldos főtisztének, egyik legeredményesebb, legjobb hadvezérének, Haugwitz Jánosnak a személyével hozza összefüggésbe a név eredetét. Ez a hadvezér volt az 1488-1489-es győzelmes sziléziai (glogauai) háború alatt a zsoldos csapat főparancsnoka. A véletlen éppen úgy hozta azonban, hogy pont ebben az időben más Haugwitz is szolgált a seregben, így a köznyelv Jánost kezdte fekete jelzővel megkülönböztetni a másiktól. Szóval, könnyen lehet, hogy a fekete sereg nevének születését éppen ezzel lehet valóságghűen megmagyarázni. Mellesleg a történészek körében ezt az elméletet tartják a hihetőbbnek, már csak azért is, mert Mátyás halála után is Haugwitz János maradt a sereg fővezére.

Ejtsünk végezetül néhány szót magyarul a fekete seregről is. Akkoriban Magyarország lakóinak száma, tehát a 15. század végén, úgy kb. 4 millió lehetett. Az állandó hadsereg létszáma 2-4 ezer között mozgott, amely a népesség létszámához képest nem nevezhető túlzottnak, mégis a korabeli államháztartás, kincstár bevételeinek több mint a felét a hadsereg fenntartására kellett fordítani.

Vajon mi indította Mátyást arra, hogy ilyen terheket vállaljon? Az 1450-es évek végén a középhatalomnak számító Magyarországot nyugati irányból a Német-római Császárság, míg délkeleti irányból a török birodalom fenyegette. Tudni kell, hogy a fekete seregben egyre jobban a zsoldosság vált uralkodóvá, Mátyás döntően rájuk és az ún. nemesi zsoldosfamiásokra (a Kinizsi Pálhoz hasonló udvari főtisztekre és katonáikra) támaszkodott, velük védte meg az ország határait, sőt idővel visszafoglalta a törököktől elvesztett területek egy részét (Bosznia nagyobbik részét, ahol újabb három végvári övezet szervezett). Mátyás korában Magyarország nem véletlenül kapta “a kereszténység védőbástyája” címet, hisz jóformán csak ez az erős katonai bázisra épülő ország tudta megállítani Európa legveszélyesebb ellenségét, a török hadat. De a nyugati oldalon is sikeres manővereket hajtott végre: elhódította a Cseh királyságtól Morvaországot és

Sziléziát, III. Frigyes osztrák örökös tartományai közül egyes Magyarországgal határos területeket, de még a császári székhelyet, Bécsét (1485-ben) is.

Mátyás király halála után a magyar arisztokrácia, amíg az általuk királlyá választott Ulászló helyzetét meg nem erősítették, még egy ideig, úgy-ahogy fenntartották a fekete sereget, azaz nagyjából (gyakran késve és bizony töredékesen), de folyósították a zsoldot, biztosították az ellátást. Még 1492 első felében is szükségük volt a had mozgósítására, amikor II. Bajezid török szultán újra Nándorfehérvár elfoglalására készült, s a Szerémségbe vezényelték a katonákat. A török veszedelem elmúltával azonban (1492 nyarától) az új magyar kormányzat a sereget már végleg magára hagyta. Nem fizetett zsoldot, ellátásukat nem fedezte. Így aztán fokozatosan szétesett, s ami szomorú, rablóbandává züllött az országnak oly sok dicsőséget szerzett központi zsoldosereg. Végül is miután a békés módszerek nem vezettek eredményre, a megmaradt fekete sereg fosztogató-raboló maradványait Kinizsi Pál vezetésével kénytelenek voltak erőszakosan szétverni. Hivatalosan 1493: január 6-án oszlatta fel a híres fekete sereget II. Ulászló király rendelete.

A VÍZÖNTŐ VULKÁN

A Fülöp-szigeteki Pinatubo vulkán, mely 1991-es kitörésekor több száz ember halálát okozta, és tízezreket tett földönfutóvá házaik, földjeik elpusztításával, napjainkban egészen más módon veszélyezteti a körülötte élőket. A nagy bumot követő években a kráter egyre jobban feltöltődött

esapadékvízzel, és az így képződött tó tükre már csak pár méterrel van a kráterperem alatt. Ha a heves esőzések folytatódnak (Luzon szigetén éppen az esős évszakban járnak), a kráter fala átszakadhat, és a kiáradó víz, valamint az előző kitörésből származó törmelék elsöpörheti a hegy környékén található településeket. A krátertóban mintegy 250 millió köbméter víz gyülemlett fel az évi átlagos 3500 milliméteres esapadékból. A tölcsérszerű kráter tavának szintje évente mintegy tíz métert emelkedett.

Az idei év különösen esapadékös volta miatt most már hetente egy méterrel emelkedik a vízszint. Félfő, hogy ha eléri a kráterperem legalacsonyabb részét, túlsordul, és egy közeli folyóba zúdul. A bajt csak tetézi, hogy a geológiai felmérés szerint a kráterfal legfelső részét az utolsó kitörésből származó laza törmelék alkotja, amely hamar erodálódik. Ez pedig azzal járna, hogy becslés szerint 30 millió köbméter víz szabadulna ki, és összekeveredve a laza törmelékkel, borzalmas pusztítást okozna. A közelben, a folyóparton egy 48 ezres lélekszámú városka áll. Ha a vízszint tovább emelkedik, legfeljebb néhány hét lehet hátra a telítődésig. A város lakóinak még két órájuk sem lenne a menekülésre. Kitelepítési terv pedig nincs. Szóba került a kráterfal legfelső, leggyengébb részének megerősítése, sőt az is, hogy fúrással fokozatosan lecsapoljanak valamennyit a krátertó vizéből, de a helyi hatóságok szerint ezzel már elkéstek. A külföldi kutatók ezért maguk próbálják felvilágosítani a lakosságot a veszélyről, és azt tanácsolják, időben keressenek más lakóhelyet, és tartalékoljanak élelmiszert.

EGY ÚJ, VARÁZSLATOS "EGYÉNISÉG" A PORTOCOMTÓL

Egy új multimédiás csúcsgépet mutatott be a minap a Portocom. A MultiMagic névre elkeresztelt felsőkategóriás csúcsgép újdonsága, hogy a CD-lejátszás a gép csukott állapotában is lehetséges. Az alapgép memóriakapacitása 128 MB, amely akár 1,5 GB-ra bővíthető.

A gép szíve a Pentium III-as mikroprocesszor valamint a VIA PNI 33 rendszerű chipkészlet. Processzorbővítés jelenleg 1 GHz-ig lehetséges. Memóriakapacitása alapkiépítésben (128 MB, amely akár 1,5 GB-ra bővíthető. A floppy-meghajtón kívül az alapgép tartalmazhat vagy egy CD-meghajtót, vagy DVD-meghajtót, vagy egy CD író-újraíró, vagy egy kombinált DVD-olvasó/CD-írót. Winchesterének kapacitása 30 GB-ig, vagy akár tovább is bővíthető, és ATA 66/100 vezérlővel rendelkezik.

ÚJ FORMÁBAN TÁMAD A MAGISTR VÍRUS

BIZTONSÁG A napokban a rendkívül veszélyes Magistr nevű vírus új változatára bukkantak szakértők, az új változat először Spanyolországban tűnt fel. A vírus az elődjére alig hasonlít, ezért a víruskeresők nem ismerik fel.

A vírus megsemmisíti az összes helyi és hálózati meghajtón található állományt, és tönkreteszi a FLASH BIOS-ban tárolt adatokat. Az operációs rendszer betöltőfájljait is módosítja úgy, hogy a gép elindítása nem lehetséges többé.

Ha a vírus aktív tűzfalat, vagy más védelmi programot talál, ezek működését kikapcsolja. A féreg több operációs rendszerrel és levelezőprogrammal is kompatibilis, ezért különösen veszélyes.

PIACRA KERÜLT A LOGITECH ÚJ EGERE

IRÁNYÍTÁS A Cordless Desktop Optical bemutatásával a Logitech egy új desktopperifériakombinációt dobott piacra.

Ez a termék egy keskeny billentyűzetet és a Logitech díjnyertes Cordless MouseMan Optical, a piac első és egyetlen vezeték nélküli, optikai egerét foglalja magában.

KILENCVENEZER DOLLÁROS KÁRT OKOZTAK A BETÖRŐK

Számítógépes betörők nemrégiben rászálltak egy georgiai ingatlancég zöld telefonszámára, és távolsági hívásokkal kis híján 90 ezer dolláros számlát hoztak össze rajta. Mivel a tettesek kilétére nem derült fény, a kis cég vitába bonyolódott a telefontársasággal, hogy kinek kell állnia a számlát, A szakértők szerint a vállalatok megvédhetik magukat a hasonló támadásoktól, ha bonyolult jelszót használnak, és azt rendszeresen változtatják. (Kürt)

**ÚSZÁS-VÁROSI
KÖRZETI VERSENY****Alsó tagozat****I. korcsoport***50 m gyorsúszás*

Lány

1. Szabó Bettina

Fiúk

3. Tobak Bence

6. Pál Szabolcs

7. Ónodi Szabolcs

8. Keller Márk

50 m hátúszás

Fiúk

4. Rác Oszkár

5. Tóth László

50 m. mellúszás

Lány

1. Schäfer Mónika

4. Szabó Bettina

5. Dancsó Dalma

Fiúk

3. Ónodi Szabolcs

8. Tobak Bence

11. Pál Balázs

12. Bereznai Márk

13. Mátyási Tamás

14. Keller Márk

15. Szeeskó Richárd

II. Korcsoport*50 m. gyorsúszás*

Lány

3. Gyevi N. Tímea

4. Dobos Orsolya

5. Petrilla Liliána

8. Szatmári Csilla

10. Dancsó Dóra

12. Ónodi Zsanett

Fiú

5. Rác Oszkár

8. Károlyi Szabolcs

9. Szabó Dávid

10. Tóth László

11. Varsandán Áron

14. Farkas Tamás

50 m hátúszás

Lány

3. Gyevi N. Tímea

4. Dobos Orsolya

5. Petrilla Liliána

7. Szatmári Csilla

9. Dancsó Dóra

50 m. mellúszás

Lány

1. Gyevi N. Tímea

2. Dobos Orsolya

3. Petrilla Liliána

5. Szatmári Csilla

6. Dancsó Dóra

12. Kecskeméti Júlia

13. Ónodi Zsanett

Fiúk

7. Varsandán Áron

12. Károlyi Szabolcs

13. Rác Oszkár

14. Tóth László

15. Szabó Dániel

21. Farkas Tamás

4x50 m gyorsváltó – Fiú

1. 3. Sz. Iskola (Farkas

Tamás, Tóth László,

Károlyi Szabolcs, Rác

Oszkár)

Leány

1. 3. Sz. Iskola (Gyevi N.

Tímea, Szatmári Csilla,

Dobos Orsolya, Petrilla

Liliána)

Felső tagozat**III. korcsoport***100 m. gyorsúszás*

Fiú

3. Varsandán Milán

Leány

2. Károlyi Csilla

100 m. hátúszás

Fiúk

5. Varsandán Milán

Leány

2. Károlyi Csilla

3. Tóth Katalin

100 m. mellúszás

Fiú

4. Varsandán Milán

Leány

7. Károlyi Csilla

11. Tóth Katalin

12. Tokovics Fanni

50 m. pillangóúszás

Fiú

6. Varsandán Milán

Leány

1. Károlyi Csilla

4x50 m. gyorsváltó

Leány

2. 3. Sz. Iskola

(Tokovics F, Tóth K,

Ónodi Zs, Károlyi Cs)

IV. korcsoport

100 m. úszás

Fiú

4. Lőrincz József

7. Pál Tamás

Leány

2. Kiss Zsanett

3. Marton Lilla

100 m. hátúszás

Fiú

2. Pál Tamás

Leány

1. Kiss Zsanett

2. Marton Lilla

100 m. mellúszás

Fiú

2. Lőrincz József

6. Gajdán Tamás

Leány

2. Kiss Zsanett

5. Jankó Éva

100 m. pillangóúszás

Fiú

3. Lőrincz József

Leány

2. Kiss Zsanett

4x50 m. gyorsváltó

Leány

2. 3. Sz. Iskola

(Marton L., Perei N.,
Jankó É., Kiss Zs.)

Fiúk

2. 3. Sz. Iskola

(Lőrincz J., Gajdán T.,
Nagy F., Pál T.)LABDARÚGÓ DIÁKOLIMPIA
ŐSZI FORDULÓ
EREDMÉNYEI

1.kcs. 1993

3.SZ. Ált. Isk. - Csorvás 8-1

3.SZ. Ált. Isk. - Nagyszénás 2-1

2.kcs. 1991—1992

3.SZ. Ált. Isk. - Eötvös 1-1

3.SZ. Ált. Isk. - IV.SZ. 12-0

3.SZ. Ált. Isk. - Evangélikus 6-1

3.SZ. Ált. Isk. - József A.

3.kcs. 1989—1990

3.SZ. Ált. Isk. - Pusztaföldvár 2-0

3.SZ. Ált. Isk. - Tánicsics G. 3-0

3.SZ. Ált. Isk. - József A. 6-0

Betkó Tamás

AZ ÚJSÁG TÁMOGATÓI

THEATEROnline

www.theater.hu

HORVÁTH AUTÓTECHNIKA

AUTÓALKATRÉSZ - KERESKEDÉS

MOTORFELJÚTÓ
GÉPMŰHELY
Q1-ES
GYORSZSERVÍZ

Q1

KOSZORÚS OSZKÁR
könyvesboltja

Orosháza, Győry Vilmos tér 1.

